

I DØDE SPRÅKS SELSKAP: Noen milepæler i gammelgresk litteratur

Prof. Silvio Bär, Oslo

IFIKK/UiO, 26.04.2018

Milepæler i gammelgresk litteratur (I)

- Epos:
  - Homer (8./7. århundre f.Kr.): *Iliaden* og *Odysseen*
  - Hesiod (7./6. århundre f.Kr.):
Theogonien og *Verk og Dager*
- Lyrikk: de ni kanoniske lyrikere – særlig:
  - Sapfo (ca. 630 – 570 f.Kr.)
  - Alkaios (ca. 600 f.Kr.)
  - Pindar (ca. 520 – 444 f.Kr.)

Paris' dom

Attisk svartfigurvase fra Athen, ca. 510 f.Kr.

Kilde: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9d/Judgement_of_Paris_Staatliche_Antikensammlungen_1722.jpg

Den trojanske hest

Mykonosvasen, ca. 670 f.Kr.

Kilde: http://res.cloudinary.com/dk-find-out/image/upload/q_80,w_1440/A-AKG132692_qccxn3.jpg

Sapfo, “Brødrenes Dikt” (I)

Men du sier til stadighet at Kharaxos kommer [hjem]
med et fullt skip. Dette tror jeg at [kun] Zeus
vet, og alle [de andre] gudene. Men du burde ikke
tenke disse tingene,

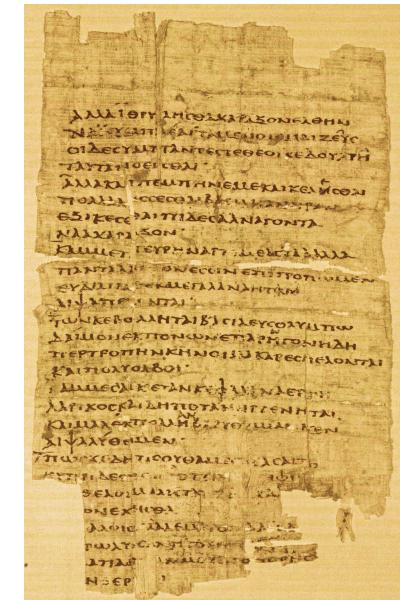
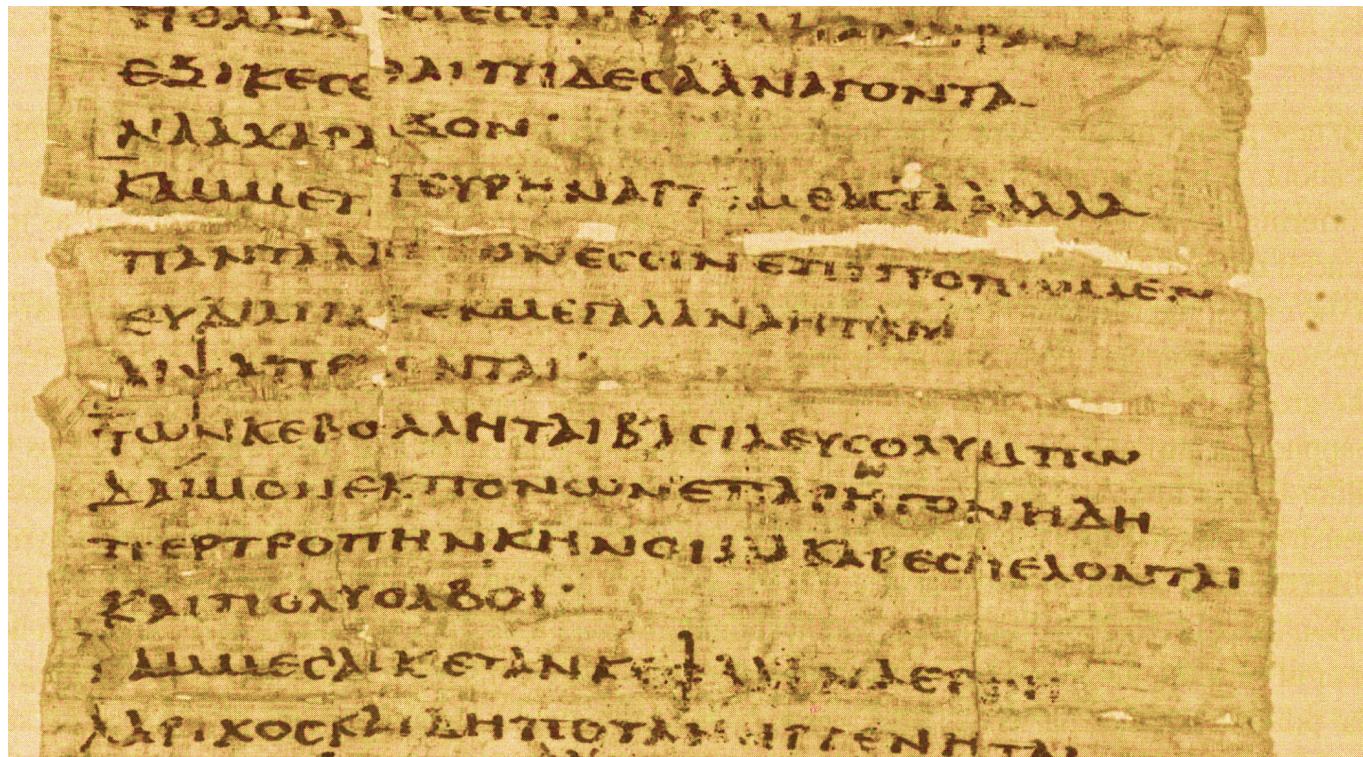
Men heller [burde du] sende og beordre meg
til å be intenst til dronning Hera
om at Kharaxos kommer tilbake, førende
sitt skip hit trygt,

Og [at han] finner oss i god behold. Men alt det andre:
La oss betro det til gudene,
for etter et kraftig uvær dukker
godværet plutselig opp.

[De] som kongen av Olympen ønsker [skal ha]
en gud som hjelper ut av deres lidelser
til å vende disse bort nå, de blir lykksalige
Og rike på velsignelser;

Og vi også, hvis Larikhos løfter sitt hode
og dermed en dag blir til en mann,
vil virkelig settes fri fra et stort
tungsinn, med det samme.

Sapfo, “Brødrenes Dikt” (II)

Nyoppdaget dikt av Sapfo (publisert i 2014),
diktet ca. 600 f.Kr., papyrus fra ca. 200 e.Kr.

Kilde: Dirk Obbink, “Two New Poems by Sappho.” *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 189 (2014): 32–49, ved side 36

Milepæler i gammelgresk litteratur (II)

Attisk Drama:

- Tragedie:
  - Aiskhylos (525 – 456 f.Kr.)
  - Sofokles (497 – 406 f.Kr.)
  - Euripides (485 – 406 f.Kr.)
- Komedie:
  - Aristofanes (ca. 450 – 385 f.Kr.)
  - Menander (342 – 291 f.Kr.)

Milepæler i gammelgresk litteratur (III)

- Filosofi:
  - Sokrates (469 – 399 f.Kr.) (etterlot ikke noe skriftlig)
  - Platon (428 – 348 f.Kr.)
  - Aristoteles (384 – 322 f.Kr.)
- Hellenistisk periode (4.–2. århundre f.Kr.):
  - bokkultur (mindre performativ enn før)
  - elitistisk (før: litteratur ‘for alle’)
- Romersk periode: flere nye sjanger, f.eks.
  - retorikk som mål i seg selv
  - kjærlighetsroman

Østromerriket (Det bysantinske riket)

Østromerrikets utvikling fra 476 til 1453 e.Kr.

Kilde: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b2/Byzantine_Empire_animated2.gif (med animasjon)